

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет управління, адміністрування та туризму
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

бакалавра
Рівень вищої освіти

Стан та можливості розвитку оздоровчого туризму за матеріалами ТА
«CaspiTours», м. Тель Авів, Ізраїль

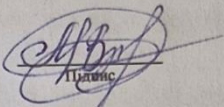
Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»

Освітня програма «Туризм»

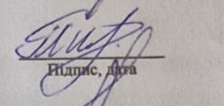
Шифр 20037

Виконала: студентка 4 курсу
група ТУР-20-1

Підпис

В. МАЗУР
Ініціали, прізвище

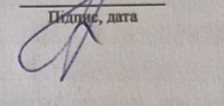
Керівник:
к.ек.наук, доцентка

Підпис, дата

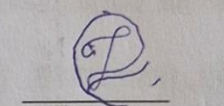
Л. ГРИЗОВСЬКА

Ініціали, прізвище
О. ГРИНДІЙ
Ініціали, прізвище

Нормоконтролер

Підпис, дата

До захисту допускаю:
Зав. кафедри туризму
та готельно-ресторанної
справи
доктор економ наук, проф.

Підпис, дата

І. ЖУРБА
Ініціали, прізвище

_____ 2024 р.

Хмельницький, 2024

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет управління, адміністрування та туризму
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи
Рівень вищої освіти бакалавр
Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
Освітня програма Туризм

ЗАТВЕРДЖУЮ

зав. кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

І. Журба

_____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Мазур Вероніки Олександрівни

Прізвище, ім'я, по батькові студента

- 1 Тема роботи Стан та можливості розвитку оздоровчого туризму за матеріалами ТА «CaspiTours», м. Тель Авів, Ізраїль
керівник роботи Лілія Гризовська
затверджена Наказом по університету від «15» лютого 2024 р. № 8.
- 2 Строк подання студентом роботи на кафедру _____ 2024 р.
- 3 Вихідні дані до роботи: посібники, періодичні видання, звітність підприємства, Інтернет джерела
- 4 Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити)
У першому розділі розглянуто теоретико-методичні основи дослідження розвитку оздоровчого туризму. У другому розділі здійснено структурно-функціональний аналіз туристичного підприємства ТА «CaspiTours». У третьому розділі досліджено шляхи розвитку оздоровчого туризму Ізраїля на базі туристичного підприємства «CaspiTours»
- 5 Перелік графічного матеріалу: трактування поняття «оздоровчий туризм», напрями оздоровчого туризму, класифікація туристичних ресурсів оздоровчого туризму, типологія spa-туризму та wellness-туризму, організаційна структура управління туристичного підприємства, розподіл туристів за метою подорожі в ТА «CaspiTours», аналіз факторів макросередовища туристичного агентства, роль оздоровчого туризму, аспекти оздоровчого туризму Ізраїля, пропозиції щодо подальшого розвитку оздоровчого туризму (на прикладі ТА «CaspiTours»)
- 6 Дата видачі завдання _____ 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Назва етапу виконання КР	Термін виконання етапу роботи	Примітка
1. Вибір теми і складання бібліографії	06.05.2024	
2. Вивчення стану проблеми за темою Стан та можливості розвитку оздоровчого туризму за матеріалами ТА «CaspiTours», м. Тель Авів, Ізраїль, висвітлення її в науковій літературі, нормативних документах, мережі Інтернет	10.05.2024	
3. Збір фактичного матеріалу	15.05.2024	
4. Уточнення мети, завдань і обґрунтування концепції роботи	20.05.2024	
5. Вибір методів аналізу матеріалів. Попереднє формулювання гіпотез, припущень тощо	27.05.2024	
6. Обробка зібраного матеріалу	03.06.2024	
7. Виявлення тенденцій, схем розвитку проблемної ситуації, прогнозування та формулювання підходів до розв'язання проблеми	10.06.2024	
8. Підготовка тексту Основної частини роботи. Формулювання висновків за розділами	13.06.2024	
9. Підготовка тексту виступу та загальних висновків, проходження попереднього захисту	19.06.2024	
10. Здача роботи на кафедрі	20.06.2024	

Студент-дипломник _____

Підпис

В. Мазур

Прізвище, ініціали

Керівник роботи _____

Підпис

Л. Гризовська

Прізвище, ініціали

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу Мазур Вероніки Олександрівни

Тема роботи: Стан та можливості розвитку оздоровчого туризму за матеріалами ТА «CaspiTours», м. Тель Авів, Ізраїль

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Науковий керівник к.е.н., доцент Л. Гризовська

м. Хмельницький, 2024 р.

Кваліфікаційна робота виконана на 40 с., містить 8 таблиць, 7 рисунків, з перелік джерел посилань складається із 27 найменування.

Актуальність роботи. Останнім часом у всьому світі зріс інтерес туристів до оздоровчого туризму. Швидкий темп життя, велика кількість стресових ситуацій, зростаючий потік інформації та несприятлива екологічна ситуація в більшості країн змушують людей звертатися до даного виду туризму. Розвиток оздоровчого туризму є одним із пріоритетних напрямків розвитку економіки всього світу, адже він має значний потенціал для оздоровлення населення, стимулювання розвитку інфраструктури та залучення інвестицій

Перший розділ роботи присвячений визначенню сутності, поняття та структури оздоровчого туризму; характеристика ресурсного забезпечення оздоровчого туризму; використання сучасних тенденцій розвитку оздоровчого spa- та wellness-туризму

У другому розділі проаналізовано загальну характеристику діяльності підприємства ТА «CaspiTours»; аналіз ефективності внутрішнього середовища досліджуваного підприємства; здійснено оцінку впливу зовнішнього середовища на діяльність туристичного підприємства інформаційних технологій на діяльність туристичного підприємства

У третьому розділі досліджено особливості організації оздоровчих турів ТА «CaspiTours, запропоновано напрями подальшого розвитку та вдосконалення оздоровчого туризму на базі ТА «CaspiTours»

Ключові слова: оздоровчий туризм, туристичні ресурси, туристична інфраструктура, перспективи.

SUMMARY

for qualifying work Veronika Mazur

The topic of the work: The state and opportunities for the development of health tourism according to the materials of TA "CaspiTours", Tel Aviv, Israel

Specialty 242 "Tourism and recreation"

Department of Tourism and Hotel-Restaurant Business

Scientific supervisor, candidate of economic sciences, associate professor

L. Hryzovska

Khmelnysky, 2024

The qualification work was completed on 40 pages, contains 8 tables, 7 figures, the list of reference sources consists of 27 names.

Relevance of work. Recently, the interest of tourists in health tourism has increased all over the world. The fast pace of life, a large number of stressful situations, the growing flow of information and the unfavorable environmental situation in most countries force people to turn to this type of tourism. The development of health tourism is one of the priority directions for the development of the world economy, because it has a significant potential for improving the health of the population, stimulating the development of infrastructure and attracting investments.

The first section of the work is devoted to defining the essence, concept and structure of health tourism; characteristics of health tourism resource support; use of modern trends in the development of spa and wellness tourism.

The second section, the general characteristics of the enterprise TA "CaspiTours" are analyzed; analysis of the effectiveness of the internal environment of the enterprise under study; an assessment of the impact of the external environment on the activity of the tourist enterprise of information technologies on the activity of the tourist enterprise was carried out.

In the third section, the general characteristics of the enterprise TA "CaspiTours" are analyzed; analysis of the effectiveness of the internal environment of the enterprise under study; an assessment of the impact of the external environment on the activity of the tourist enterprise of information technologies on the activity of the tourist enterprise was carried out.

Key words: tourism, information technologies, software products, tourist activity, prospects.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 Теоретико-методичні основи дослідження розвитку оздоровчого туризму	9
1.1 Сутність, поняття та структура оздоровчого туризму.....	9
1.2 Ресурсне забезпечення оздоровчого туризму.....	12
1.3 Сучасні тенденції розвитку оздоровчого spa- та wellness-туризму	16
РОЗДІЛ 2 Структурно-функціональний аналіз туристичного підприємства ТА «CaspiTours».....	20
2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства ТА «CaspiTours».....	20
2.2 Аналіз ефективності внутрішнього середовища досліджуваного підприємства.....	23
2.3 Оцінка впливу зовнішнього середовища на діяльність туристичного підприємства.....	25
РОЗДІЛ 3 Шляхи розвитку оздоровчого туризму Ізраїля на базі туристичного підприємства «CaspiTours».....	28
3.1 Особливості організації оздоровчих турів ТА «CaspiTours».....	28
3.2 Розробка напрямів подальшого розвитку оздоровчого туризму на базі ТА «CaspiTours».....	31
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	37

ВСТУП

Останнім часом у всьому світі зріс інтерес туристів до оздоровчого туризму. Швидкий темп життя, велика кількість стресових ситуацій, зростаючий потік інформації та несприятлива екологічна ситуація в більшості країн змушують людей звертатися до даного виду туризму. Лікувально-оздоровчий туризм є важливим аспектом розвитку сучасного туристичного сектору, сприяючи не лише збереженню здоров'я, а й підвищенню якості життя. Розвиток оздоровчого туризму є одним із пріоритетних напрямків розвитку економіки всього світу, адже він має значний потенціал для оздоровлення населення, стимулювання розвитку інфраструктури та залучення інвестицій.

Теоретичне надбання і розвиток лікувально-оздоровчого туризму досліджували такі вітчизняні та іноземні науковці, як М. Мальська [13], В. Баєв [10], В. Холявко [12], О. Мочульська [10], М. Кляп [15], А. Романова [8], Ф. Шандор [15] та інші. Проте проведені дослідження частково виявляють вплив інформаційних технологій на розвиток туристичного бізнесу.

Об'єктом дослідження є оздоровчий туризм, який розглядається як складова туристичної діяльності регіону за матеріалами ТА «Caspitours», м. Тель Авів, Ізраїль.

Предмет дослідження є теоретико-методологічні та практичні аспекти організації оздоровчого туру, його потенціал та перспективи розвитку.

Метою написання кваліфікаційної роботи є розробка теоретико - методичних засад, визначення основних перспектив розвитку оздоровчого туризму на базі ТА «Caspitours».

Під час написання кваліфікаційної роботи необхідно виконані такі завдання:

- розкрити поняття та структура оздоровчого туризму;
- дослідити ресурсне забезпечення оздоровчого туризму;

- розглянути оздоровчий туризм в структурі туристичного ринку Ізраїлю;
- ознайомитися з сучасними тенденціями розвитку оздоровчого spa- та wellness-туризму;
- провести структурно-функціональний аналіз туристичного підприємства ТА «CaspiTours»;
- проаналізувати ефективність внутрішнього середовища досліджуваного підприємства;
- оцінка вплив зовнішнього середовища на діяльність туристичного підприємства;
- розглянути особливості організації оздоровчих турів ТА «CaspiTours»;
- розробити напрями подальшого розвитку оздоровчого туризму на базі ТА «CaspiTours»;
- запропонувати пропозиції подальшого розвитку оздоровчого туризму (на прикладі ТА «CaspiTours»).

Методи дослідження: спостереження, опис, економіко-статистичний метод (порівняння, абсолютні і відносні величини), а також аналіз і синтез.

Практичне значення одержаних результатів складається з подальшого розвитку оздоровчого туризму і розширення спектру послуг SPA-туру та йога-турів, які можуть бути застосовані в практичній діяльності підприємства «CaspiTours») або на інших туристичних підприємствах.

Апробація результатів роботи. Основні наукові положення та результати досліджень були представлені та схвалені на Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тренди, реалії і перспективи розвитку туризму та готельно-ресторанної справи» (м. Хмельницький - Меджибіж, Україна, 23-24 травня 2024 року).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (27 найменувань). Робота містить 8 таблиць та 7 рисунків. Загальний обсяг роботи становить 40 сторінок. Основний зміст викладено на 36 сторінках.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ

1.1 Сутність, поняття та структура оздоровчого туризму

Останнім часом туристи звертають увагу на такий вид туризму, як оздоровчий. Вони хочуть не тільки оглянути визначні пам'ятки і поніжитися на сонці, а й прийняти ванни в теплих джерелах, подихати чистим повітрям і пройти оздоровчі процедури.

Сьогодні не існує єдиного, загальноприйнятого визначення терміну «оздоровчий туризм». Закон України «Про туризм» містить термін «оздоровчий туризм» без чіткого визначення. Визначення цього терміну залишається незрозумілим навіть серед дослідників, про що свідчить відсутність консенсусу серед вітчизняних та зарубіжних учених. Поняття «оздоровчий туризм», який вживається у вітчизняній літературі, і поняття «health tourism» (подорожі за здоров'ям), поширений в англійській літературі. Поряд з цим, в літературі англійських фахівців також широко використовуються такі терміни як «wellness tourism», «cure tourism», «health care tourism», «holistic tourism», «SPA tourism», «wellbeing tourism», «medical tourism», «health and wellness tourism» тощо. У той же час українська фахова література використовує терміни «лікувальний туризм», «оздоровчий туризм», «медичний туризм», «санаторно-лікувальний туризм», зустрічаються «SPA-туризм», «wellness-туризм» та інші інтерпретації [12, с.575].

Отже, неоднозначність визначення «оздоровчого туризму» призводить до того, що він ототожнюється з іншими видами туризму або є складовою окремого виду туризму, поєднуючи декілька споріднених видів діяльності (табл. 1.1.) [16].

Таблиця 1.1. – Тракткування поняття «оздоровчий туризм»

Науковці	Визначення терміну «лікувально-оздоровчий туризм» у працях науковців
Баєв В. В. [4, с. 163–164]	Тотожний поняттю « <i>медичний туризм</i> », який включає як діагностику та лікування, так і профілактику захворювань, здоровий спосіб життя і косметичні послуги
Холявка В. З. та ін. [12, с. 26]	Тотожний поняттю « <i>спа-лікувальний туризм</i> » та поняттю « <i>health tourism</i> » (подорожі за здоров'ям)
Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. [5]	Є складовою « <i>медичного</i> » туризму, головною метою якого є лікування чи перебування у медичних закладах за межами своєї країни та який складається з «лікувального», «оздоровчого» та «пологового» туризму
Романова А. А. [13]	Поділяється на « <i>медичний туризм</i> » та « <i>велнес- і спа-туризм</i> »
Мельник Л. В., Батиченко С. П. [9, с. 41–42]	Спрямований на відновлення здоров'я чи профілактику (попередження) захворювань, метою якого є лікування, оздоровлення, рекреація і відпочинок
Мочульська О. М. та ін. [15, с. 56]	Поділяється на « <i>лікувальний</i> », метою якого є власне лікування, терапія, реабілітація після захворювань, і « <i>профілактичний</i> » (велнес-туризм)
Рутинський М., Петранівський В. [6]	Поїздки на курорт, а також будь-які інші поїздки з метою лікування, наприклад, для операції в закордонній клініці
Парфіненко А. Ю. та ін. [7, с. 131]	Базується на використанні природних ресурсів: мінеральних вод, лікувальних грязей і кліматичних умов, які здійснюють позитивний вплив на лікування різноманітних захворювань

Ця неоднозначність визначає фактичний обсяг потоку туристів в рекреаційних цілях, визначає межі розміщення і розробляє програми підтримки даного виду туризму.

Метою оздоровчого туризму є комплексне використання природних лікувальних факторів і рухової активності в лікувально-профілактичних цілях. Лікувальний і оздоровчий туризм часто поєднуються через спорідненість мети подорожі та реалізації цієї мети на основі використання однієї бази.

У структурі оздоровчого туризму виділяють два основних напрямки: курортний і клінічний та два типи – медичний та оздоровчий (рис. 1).

Оздоровчий курортний туризм - це поїздка на курорт з метою отримання лікувально-реабілітаційних послуг на базі санаторно-курортних організацій.

Оздоровчий клінічний туризм передбачає поїздки в клініки для спеціалізованого лікування. Поїздки в клініки для спеціалізованого лікування поділяються на виїзні та внутрішні.

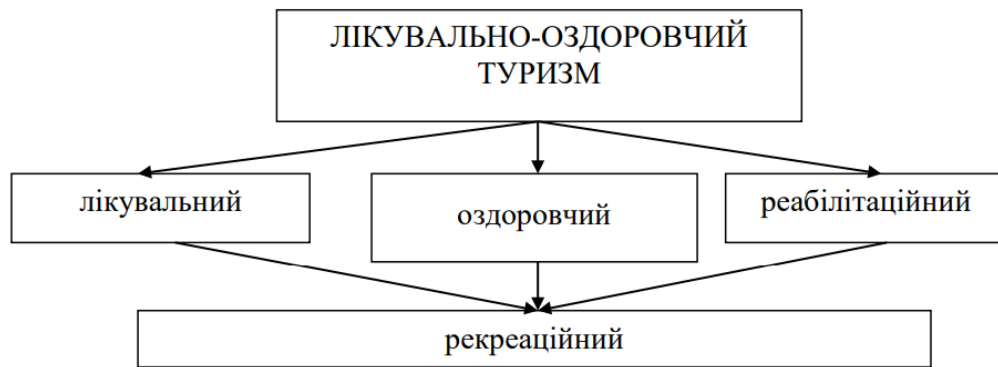

Рисунок 1.1 – Напрями оздоровчого туризму

Оздоровчі потреби організованого оздоровчого туризму отримують в рекреаційних закладах загальної спеціалізації, які включають елементи активного відпочинку. Лікувальні потреби організованого оздоровчого туризму – в спеціалізованих курортних закладах, де лікувальні процедури проводяться під медичним наглядом [20, с. 55].

Основними об'єктами оздоровчого туризму є природні ресурси (клімат, цілющі джерела і грязі, садово-паркові ландшафти тощо) і створені на основі цих ресурсів санаторно-курортні заклади.

Існує три основних типи курортів:

- бальнеологічні;
- грязьові;
- кліматичні.

У бальнеологічних курортах як основний лікувальний ресурс використовується природна мінеральна вода. Грязьові курорти знаходяться біля відкладень лікувальних грязей (пелоїдів). Кліматичні курорти поділяються на приморські, лісові, гірські, кліматичні курорти та ін. Всі вони мають своєрідне поєднання кліматичних факторів (температури, атмосферного тиску, сонячної радіації тощо), які використовуються з лікувально-профілактичною ціллю [4, с. 28].

Основні характеристики оздоровчого туризму включають:

1. Розташування – оздоровчі установи зазвичай знаходяться в мальовничих природних місцях з чистим повітрям, мінеральними джерелами та

іншими лікувальними факторами.

2. Інфраструктура – курорти мають розвинену медичну та готельну інфраструктуру для забезпечення комфортного перебування та лікування відвідувачів.

3. Медичні послуги – надаються різноманітні процедури, включаючи лікувальні ванни, масаж, фізіотерапію та інші методи для покращення здоров'я.

4. Відпочинок та розваги – крім лікувальних процедур, курорти та санаторії також пропонують різноманітні види відпочинку та розваг для гостей, що допомагають розслабитися та відновитися.

Отже, оздоровчий туризм – це популярний вид відпочинку для тих, хто хоче поєднати відпочинок з корисними процедурами для організму за допомогою природних чи штучних лікувальних факторів, таких як мінеральні води, кліматичні умови тощо.

1.2 Ресурсне забезпечення оздоровчого туризму

Багато хто в регіонах звернув свою увагу на розвиток різних видів і напрямків туризму, оскільки необхідно шукати регіони і галузі реального сектора економіки, які забезпечать надходження доходів до місцевого бюджету, вирішать проблеми зайнятості і нададуть можливості для підвищення якості життя населення. Активізація туристичної діяльності призвела до посилення конкуренції серед туристичних продуктів у регіоні, тому цільова аудиторія туристичного ринку змушена шукати можливості для диверсифікації існуючих туристичних продуктів та забезпечення унікальності та неповторності. На регіональному рівні спеціалізація туризму проявляється перш за все, вона має яскраво виражену територіальну прив'язку свого розвитку і пов'язана з безпосереднім споживанням туристичних ресурсів.

Оздоровчий туризм характеризується можливостями реалізації мети оздоровлення за допомогою подорожей, здійснюваних туристами у вільний від роботи час та отримання комплексу послуг духовного, фізичного та соціального оздоровлення, які надаються у місцевості, що не пов'язана з місцем постійного проживання та має необхідний для цього комплекс туристичних ресурсів [4].

Виходячи з цього визначення, складовими оздоровчого туризму є:

- фізичне відновлення (м'язова активність, яка сприяє профілактиці захворювань, підвищує імунітет і загальний тонус організму);
- духовне оздоровлення (позитивний настрій, емоційне переживання від збільшення обсягу знань, розширення кругозору і сфери соціокультурних знань);
- соціальне оздоровлення (забезпечення соціального вдосконалення, тобто відчуття цілісності свого внутрішнього світу, багатства власного існування) [15].

Визначення складових туристичних ресурсів обумовлює сутність оздоровчого туризму. Туристський продукт оздоровчого туризму - це результат поєднання туристичної, оздоровчої та соціокультурної діяльності, що вимагає певних міжвідомчих взаємодій, включаючи тематику індустрії туризму і діяльність, пов'язану з фізичним, духовним та соціальним оздоровленням. Отже, зазначений вид діяльності, отримані результати і використовується технологія будуть туристичними ресурсами оздоровчого туризму. Для характеристики туристичних ресурсів оздоровчого туризму пропонується використовувати класифікацію, засновану на ознаках відмінностей, що визначаються походженням і специфікою існування ресурсів (рис.1.2).

Природні туристичні ресурси поєднуються природними об'єктами, явищами й територіями, відвідування яких являються об'єктом туристського інтересу. Для організації оздоровлення значимими є геологічні (морські, мінеральні, прісні води, грязі лікувальні), біотичні (різноманітна степова й лісова рослинність тощо), кліматичні (температура, опади, сонячна радіація, вітер, вологість тощо) і ландшафтні (пагорби, ліс, низини, узбережжя, водойми,

гори тощо) ресурси [13].

Рисунок 1.2 - Класифікація туристичних ресурсів оздоровчого туризму

Культурні та естетичні ресурси - це спадщина минулих епох - культура народу і самої держави, така як мова, кухня, звичаї і традиції, що зберігаються народом, особливості його способу життя і господарської діяльності, у вигляді сукупності пам'яток матеріальної і духовної культури, також виконують дуже серйозну функцію духовного оздоровлення і служать як обов'язкова умова для організації культурно-пізнавальних видів дозвілдової діяльності. Об'єктом відображення, віднесеним до ресурсу даної категорії, є споруда або явище з певною історією розвитку або зовнішнім виглядом, що представляє інтерес для туристів. Культурні та естетичні ресурси підвищують естетичну цінність навколишнього середовища, її різноманітність, роблять її більш привабливою для туристів і створюють більш ефективні можливості для оздоровлення.

Концептуальні туристичні ресурси базуються на творчих ідеях, технологіях або специфічних концепціях людської діяльності, які ще не мають історичного капіталу [2]. Група концептуальних ресурсів включає концептуальні ресурси бренду, які представляють собою експозиції, присвячені розвитку певного бренду; об'єкти, присвячені окремому предмету або процесу; креативні концептуальні туристичні ресурси, пов'язані з легендами, вигаданими

персонажами або подіями; символічні об'єкти; туристичні ресурси, пов'язані з сучасними чи давніми віруваннями та релігіями. Концептуальні туристичні ресурси - це, в основному, складні об'єкти, які можуть задовольнити потреби людини, такі як отримання нових знань і навичок, розваги, придбання товарів і послуг, а також сприяти духовному і соціальному оздоровленню.

Наступна група соціально-економічних ресурсів оздоровчого туризму - створює умови для прийому та обслуговування туристів, формує якість вражень, задовольняє рекреаційні потреби людей, позитивно впливає на фізіологічний і психічний стан, працездатність, соціальну активність. До групи соціально-економічних туристичних ресурсів відносяться транспортна доступність, географічне положення, рівень економічного розвитку і добробуту суспільства, організація туризму, стандарти обслуговування, кількість зайнятих в галузі і т. д.

Інфраструктурні туристичні ресурси - це існуючий комплекс споруд та мереж виробничого та соціально-рекреаційного призначення, що використовуються для забезпечення життєдіяльності туристів. Інфраструктурні ресурси включають тимчасове розміщення, транспорт, громадське харчування, роздрібну торгівлю, розваги, прокат туристичного спорядження, тематичні парки, гірськолижні траси та канатні дороги. Наявність інфраструктурних ресурсів дозволяє нам пропонувати туристам різні оздоровчі програми, а розвиток туристичної інфраструктури збільшує число потенційних клієнтів, які можуть розміститися для відновлення своїх сил [21].

Ізраїль переміг у номінації "оздоровчий туризм" в рамках премії National Geographic Traveler Awards 2016. Про це повідомляє Міністерство туризму Ізраїлю. "Сьогодні Ізраїль є однією з провідних країн в області оздоровчого туризму. І щорічно близько 13% всіх гостей країни вибирають цей вид відпочинку. Унікальні природні умови, високий рівень сервісу, новітні розробки і різноманітність пропонованих програм роблять цю країну ідеальним місцем для оздоровчого відпочинку" [2].

Різноманітні елементи структури туристичних ресурсів дають зробити

висновок про складність системи оздоровчого туризму. Аналіз та всебічна оцінка ресурсів оздоровчого туризму є необхідною передумовою для раціоналізації природокористування та комплексного розвитку туристичних комплексів.

1.3 Сучасні тенденції розвитку оздоровчого spa- та wellness-туризму

Сьогодні, завдяки значному зростанню доходів жителів економічно розвинених країн, розвитку транспортних мереж, забрудненню навколишнього середовища внаслідок розвитку промисловості та активній пропаганді здорового способу життя, оздоровчий туризм зайняв провідне місце в індустрії туризму.

Тому багато людей змушені шукати медичну допомогу та відпочивати в інших екологічно сприятливих районах.

Оздоровчий туризм базується на використанні таких природних ресурсів, як мінеральна вода, лікувальні грязі, кліматичні умови, які в поєднанні один з одним позитивно впливають на лікування різних захворювань.

Оздоровчий туризм є одним з пріоритетних напрямків розвитку як зарубіжного, так і внутрішнього туризму. В рамках індустрії міжнародного туризму чітко визначено ще один вид діяльності – медичний та оздоровчий туризм spa- та wellness-туризм [1].

Тому оздоровчий туризм поділяють на лікувальний, метою якого є власне унікальне лікування, певна терапія, реабілітація після хвороб, і профілактичний (wellness-туризм), спрямований на підтримку організму в здоровому стані і фізична та психологічна рівновага, здоров'я людини (spa-туризм) [3].

Spa-туризм (більш традиційні методи лікування, санаторно-курортні, лікувально-клінічні) спрямований на подолання певних захворювань і

реабілітацію або корекцію організму, а wellness-туризм (wellness-здоров'я/оздоровчий) - це принципово новий напрямок, призначений для фізично і психічно здорових людей, спрямований на підтримку загального стану здоров'я і соціального благополуччя. Wellness-оздоровчий туризм, в свою чергу, може бути активним (спорт і фітнес) і пасивним (косметичні програми) [12].

Термін " wellness ", що з'явився в науковій літературі порівняно недавно, позначає прекрасний стан як тіла, так і душі, розслаблення і активізацію організму за допомогою активних оздоровчих заходів. В цілому, згідно зі словником American Heritage Dictionary, дане поняття означає хороший стан фізичного і психічного здоров'я в результаті правильного харчування, фізичної активності і здорових звичок. SPA (Sanus Per Aqua – здоров'я через воду), як пояснює ISPA, призначений для поліпшення загального самопочуття за допомогою різних професійних послуг, які сприяють оновленню стану розуму, тіла і духу. Spa – це природний курорт з найбільшими можливостями для гарного самопочуття і відновлення сил.

Ринок оздоровчих послуг є одним з найстабільніших видів туристичних ринків у світі та пріоритетних напрямків. Вибираючи даний вид туризму, клієнт (пацієнт) може одночасно розслабитися, підлікуватися і поліпшити зовнішній вигляд. Spa і wellness – центр пропонує клієнтам оздоровчі та омолоджуючі програми, фітнес-центр, басейн, комфортабельні номери і здорове харчування, трав'яні настої, фітопрепарати, йогу і медитацію, унікальне поєднання масажу, екскурсії, розваги, спорту фестивалі – і це далеко не повний перелік послуг (рис.1.3).

Сучасне життя характеризується частими стресами, емоційними перевантаженнями і недосипанням. Поліпшення та турбота про стан свого здоров'я і життєвого тону стало невід'ємною частиною системи цінностей. Сучасним людям необхідна висока якість, профілактичний і оздоровчий відпочинок, який сьогодні в основному представлений санаторіями, клініками, spa-центрами, wellness-курортами.

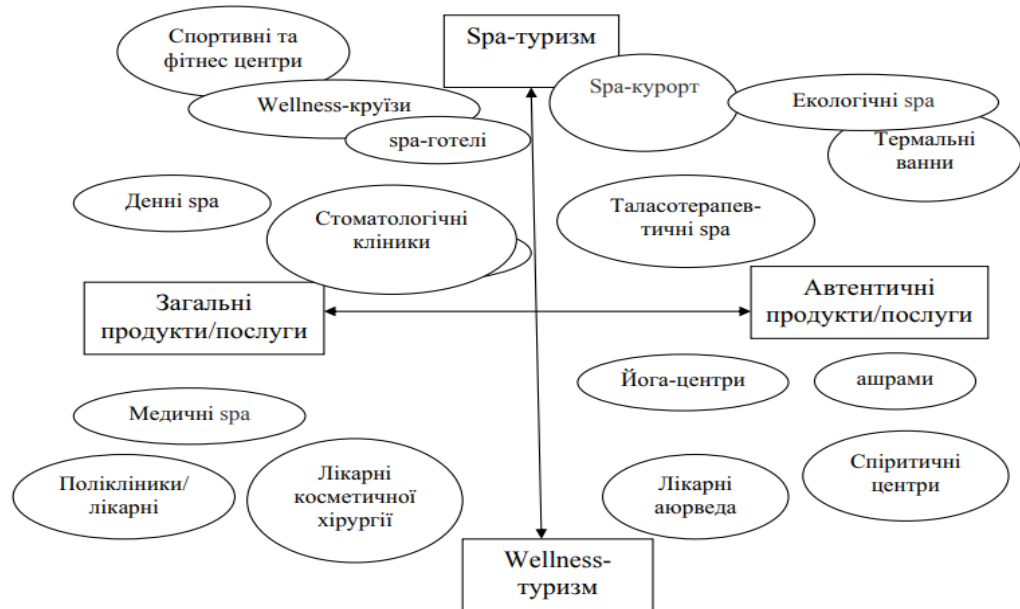

Рисунок 1.3 - Типологія spa-туризму та wellness-туризму

Сьогодні модно бути струнким, спортивним, красивим, здоровим, веселим і жити в гармонії з навколишнім світом. Здоровий спосіб життя набуває все більшого значення, і в усьому світі зростає кількість людей, які хочуть підтримувати себе у формі та потребують ефективних антистресових програм. Такі програми, як «фіто-краса-омолодження», також користуються великим попитом.

Spa- та wellness-туризм – це свого роду система оздоровлення, яка дозволяє досягти фізичної і емоційної рівноваги в умовах сучасного життя. Методи оздоровлення традиційно діляться на основні: кліматотерапія (лікування за допомогою сприятливого клімату); бальнеотерапія (мінеральна вода); аеротерапія (морське або гірське повітря), пелоїдотерапія/фаготерапія (грязі), та додаткові: стоунтерапія (масаж камінням); таласотерапія (морською водою); галотерапія (солями), спелеотерапія (мікро кліматом печер); озонотерапія (медичним озоном), апітерапія (використання бджолиних продуктів: меду, воску, прополісу, маточного молочка), фіто терапія (фітованнами), ароматерапія (ефірними оліями), рефлексотерапія (впливом на активні точки тіла), мануальна терапія (масажем), кінезіотерапія (фізичними вправами і рухами), кріотерапія (холодом), магнітотерапія (магнітним полем), електротерапія (струмом

електричного поля), енотерапія (вином), світлотерапія/хромотерапія (світловим випромінюванням), кольоротерапія (впливом кольорів), музикотерапія (звуками музики) [22].

Визначальними факторами розвитку оздоровчого туризму для країни є: створення принципово нових засобів зв'язку з глобальним інформаційним простором (Інтернет), поширення швидкісних видів транспорту; поява міжнародного ринку туристичних послуг, відмінна туристична інфраструктура, популяризація англійської мови як мови міжнародного спілкування, підвищення рівня життя в розвинених і країнах, що розвиваються; приватні та державні інвестиції в медичну інфраструктуру, міжнародну сертифікацію та акредитацію медичних послуг, міжнародну доступність для пацієнтів, низьку вартість або більш високу якість медичних процедур, успішне впровадження кращих практик і новітніх медичних технологій, високоосвічений медичний персонал, транскордонне природне страхування, досконала правова база, політична і соціальна стабільність в країні.

Таким чином, оздоровчий spa- та wellness-туризм в сучасному світі випереджає інші сектори туризму і являє собою важливий швидко зростаючий світовий ринок, що дає значний економічний ефект в інших секторах економіки. У spa і wellness-індустрії набагато меншим є залежності від сезонних і кризові тенденції. Світовий ринок spa- та wellness-послуг знаходиться на стадії бурхливого розвитку. У багатьох цивілізованих країнах spa- і wellness-відпочинок став невід'ємною частиною життя населення. Зростаюча щоденна навантаження на здоров'я приводить тисячі клієнтів по всьому світу в spa- та wellness-центри.

Отже, оздоровчий spa- та wellness-туризм відображає шлях у житті, в основі якого лежить формування емоційної гармонії душі і фізичного стану, саме забезпечення фізичного, психічного та емоційного здоров'я, стилів і укладів життя дозволяє всебічно задовольнити рекреаційні потреби сучасної людини.

РОЗДІЛ 2 СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА «CASPI TOURS»

2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства ТА «CaspiTours»

Туристична агенція CaspiTours в Ізраїлі - дочірня компанія найбільшого туроператора Caspi Aviation. CaspiTours готові запропонувати унікальні подорожі (рис.2.1.).

Рисунок 2.1 – Логотип туристичної агенції «Caspi Tours»

ТА CaspiTours розпочала свою діяльність з 1992 року разом із Турами Метрополь, займається організацією подорожей російською мовою. Понад 30 років на ринку туризму, 45+ напрямків і понад 300 000 людей побачили світ разом агенством .

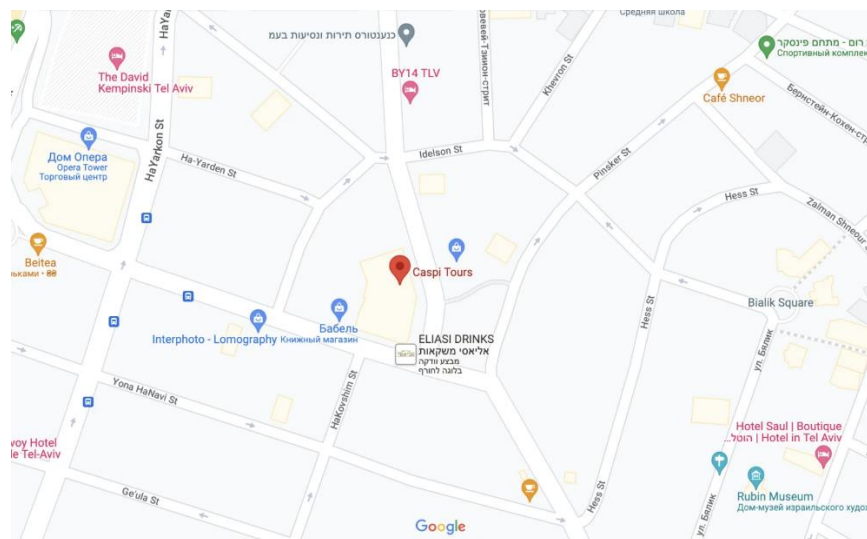

Рисунок 2.2 – Місце розташування туристичної агенції «CaspiTours»

«CaspіTours» - це туристична агенція в містах Тель Авів і Хайфа, Ізраїль (рис.2.12). Вона успішно надає туристичні послуги з виїзного та внутрішнього туризму. Офіси знаходяться за адресою: 1 - вул. Бен-Єгуда 1, Тель Авів, телефон: 073 270 91 21, електронна адреса: caspi@c-a.co.il. Час роботи: нд-чт 9:00-18:00. 2 - вул. Еїстадрут 208, Хайфа, телефон: 04-9988707, електронна адреса: dan.salnea@caspitours.co.il. Час роботи: нд-чт 8:30-17:00.

Агенція піклується про свою репутацію, ділові стосунки з партнерами та все інше, що надає мандрівникам. Пропонують тури здебільшого Європою, а також Азією і Африкою, сімейні тури з дітьми і спеціалізуються на SPA -турах і круїзних плаваннях.

Переваги CaspiTours:

- Економія грошей - надаються хороші знижки при ранньому бронюванні та постійним клієнтам;
- Неповторні враження - вгамуйте спрагу нових вражень, відчуйте радість у нових відкриттях і дізнайтеся більше про світ;
- Нескінченні можливості - персональні рекомендації та плани поїздок: понад 60+ екскурсій, пам'яток та ін.

Серед популярних маршрутів можна знайти тури до Англії, Франції, Австрії, Словенії, Хорватії, Скандинавії, Японії, Таїланду, В'єтнаму, Бразилії, Аргентини, Чилі і з кожним роком з'являються нові напрямки та країни [15].

За роки роботи ТА CaspiTours завоювало репутацію однієї з найбільш передових та інноваційних компаній на ринку зовнішнього туризму. Взаємодія всіх підрозділів компанії максимально скоординована і ефективна.

Тури CaspiTours - це багатий вибір маршрутів на будь-який смак. До них відносяться групові тури, сімейний відпочинок, спеціальні пропозиції для дітей і підлітків, корпоративний відпочинок для організацій. Персонал завжди готовий запропонувати варіанти, найбільш підходящі за смаком і фінансовим можливостям замовника. Штат агенції складається з кваліфікованих фахівців, які забезпечують найвищу якість обслуговування та індивідуальний підхід до

кожного клієнта Організаційна структура управління туристичного підприємства «CaspіTours» зображена на рисунку 2.3.

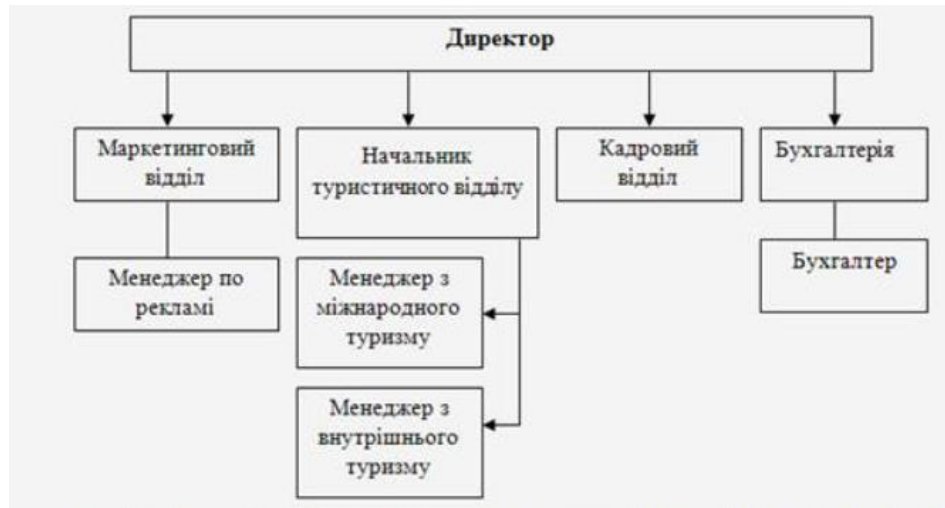

Рисунок 2.3 - Організаційна структура управління туристичного підприємства «CaspіTours»

Місія компанії: "надати якомога більшій кількості людей доступ до захоплюючих і незвичайних подорожей. Прагне враховувати всі потреби клієнтів на відпочинку. Високий рівень сервісу, широкий спектр пропозицій, найбільша опрацювання всіх нюансів перебування туристів у кожній країні і постійна турбота про клієнтів - все це направлено на те, щоб забезпечити гостям незабутній відпочинок". На сайті можна ознайомитися з правилами та умовами надання послуг туристам, де чітко представлено всі вимоги: - запис на участь у турі, - проведення туру, - учасники туру, - програма туру, - транспорт, - проживання, - харчування, - гід туру, - курс валют, - страхування тощо. Інформація доступна і зрозуміла.

Туристичне агенство «CaspіTours» добре відома і цінується за індивідуальний підхід до кожного клієнта, своєчасне та відповідальне виконання зобов'язань, продумані програми лояльності, а також регулярні акції та подарунки.

2.2 Аналіз ефективності внутрішнього середовища досліджуваного підприємства

Внутрішнє середовище організації - це частина загального середовища її діяльності, яка знаходиться всередині організації. Дане середовище має постійний та безпосередній вплив на функціонування організації. Отже, після аналізу зовнішнього середовища керівництву слід оцінити її потенційні можливості організації для визначення її ефективної стратегії в області конкуренції. Тому аналіз внутрішнього середовища проводиться систематично і повинен бути багатофакторним [11].

Проаналізуємо динаміку основних показників обсягу послуг, що надаються туристичним підприємством (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1 - Динаміка основних показників обсягу наданих послуг ТА «CaspiTours» за 2022 - 2023 роки

Показники	Роки		Абсолютний приріст	Темп зростання	Темп приросту, %
	2022	2023			
Кількість обслугованих туристів, осіб	24217	29172	4955	120,5	20,5
туристів, які виїжджали за кордон	12515	14587	2072	116,6	16,6
туристів, охоплених внутрішнім туризмом	11701	14585	2884	124,6	24,6
Кількість туроднів, наданих туристам	114968	125366	10398	109,0	9,0
Обсяг наданих туристських послуг :	11291	12254	963	108,52	8,52
туристам, які подорожують в межах Ізраїлю	6033	6136	103	101,7	1,7
туристам, які виїжджали за кордон Ізраїлю	5253	5299	46	100,9	0,9

Аналіз таблиці 2.1. показав, що діяльність ТА «CaspіTours» у 2023 році, не дивлячись на політичну ситуацію, покращила показники кількості обслуговуваних туристів і кількості туро-днів порівняно з 2022 роком. Це відбувається за рахунок покращення якості, а як наслідок - кількості, щодо наданих турпослуг. Загальна кількість туристів зросла на 20,5 % відносно 2022 року, а загальна кількість туро-днів - на 9 %.

Однією з класифікаційних функцій туризму є мета подорожі туриста в ту чи іншу країну. Проаналізуємо розподілу туристів за метою подорожі (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2 - Розподіл туристів за метою подорожі в ТА «CaspіTours» за 2022-2023 рр.

Мета подорожі	Роки			
	2022		2023	
	осіб	%	осіб	%
1. Ділова (бізнес), навчання	4126	17,3	4678	16
2. Дозвілля, відпочинок	11435	47	12705	43,6
3. Оздоровлення	8656	35,7	11789	40,4
Всього	24217	100	29172	100

Отже, аналізуючи таблицю 2.2, можна зробити висновок, що в діяльності ТА «CaspіTours» у 2023 році зросла реалізація турпутівок за такими цілями подорожей як оздоровлення (SPA, лікування, wellness-круїзи), а на ділові навпаки - знизилась. Однак основною метою подорожей туристів протягом двох років залишається така мета подорожі як дозвілля, відпочинок.

На фірмі пропонуються подорожі за заздалегідь розробленою програмою - організовані тури, СПА тури, круїзи, так і ексклюзивні тури на замовлення, надаються послуги з екскурсійного обслуговування. Також новинкою є ведення блогу і гайди для ознайомлення з кожною країною, містом, особливостями перебування.

При аналізі внутрішнього середовища, прийшли до загальних висновків, що підприємство орієнтується на туристів, які виїжджають за кордон, внутрішній туризм не значний, хоча потенціал країни на високому рівні.

Необхідно звернути увагу на розвиток додаткових послуг.

2.3 Оцінка впливу зовнішнього середовища на діяльність туристичного підприємства

Для більш повного аналізу макросередовища підприємства було проведено PEST-аналіз, що відображає економічні, політичні, соціальні і технологічні фактори зовнішнього (навколишнього) середовища, що опосередковано впливають на функціонування туристичного агентства (таблиця 2.3.).

Таблиця 2.3 - Аналіз факторів макросередовища туристичного агенства «CaspіTours»

Сфера макросередовища	Назва фактора	Оцінка за 10 бальною шкалою
1. Економічна	Різка зміна курсу валют	7
	Безробіття	8
	Низький рівень доходів населення	10
	Нестабільна економічна ситуація в світі	7
	Стан розвитку туристичної галузі за кордоном	6
2. Політична	Політичні конфлікти між державами	10
	Зміна законів, які регулюють туристичну галузь	10
	Тимчасове закриття кордонів для в'їзду/виїзду туристів (призупинення авіасполучення і т.д.)	8
3. Соціально - демографічна	Побоювання туристів виїзду за кордон	10
	Зростання популярності	6

	самостійного туризму	
4. Технологічна	Розвиток технологій інтернет - продажів	10
	Зростання популярності віртуального туризму	8
	Популярність технологій ГІС в туризмі	8

Таким чином, видно, що зовнішнє середовище робить сильний вплив на діяльність агентства, найбільше впливають політичні (конфлікти між державами) та економічні фактори. Тому при роботі завжди необхідно оцінювати ризики змін у зовнішньому середовищі.

Крім факторів зовнішнього середовища, на діяльність агентства також безпосередньо впливає внутрішнє середовище. Одним з найважливіших етапів виявлення впливу різних факторів є SWOT-аналіз (абріація англійських слів - strengths, weaknesses, opportunities, threats). А для визначення конкурентних переваг поширеним є метод SWOT.

SWOT-аналіз проводиться як для всієї діяльності компанії, так і для конкретних продуктів, сегментів ринку і географічних регіонів. Методологія SWOT-аналізу настільки проста, що менеджери можуть зосередитися на фактах, не витрачаючи час на функціональні питання. Сам аналіз складається з 2 частин - аналіз можливостей і загроз зовнішнього середовища, сильні та слабкі сторони є внутрішнім аналізом компанії або турпродукту. SWOT-аналіз зазвичай починається з виявлення сильних і слабких сторін [4].

Для виявлення сильних і слабких сторін, загроз і можливостей був проведений SWOT-аналіз «CaspiTours», як описано в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - SWOT-аналіз ТА «CaspiTours»

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Використання популярного бренду туроператора Caspi Aviation	1. Дещо обмеженість туристичних пропозицій
2. Вигідне розташування офісу в центрі міста	2. Постійне збільшення фірм-конкурентів, тому доводиться вводити інновації для приваблення нових клієнтів
3. Індивідуальний підхід до кожного клієнта	3. Відсутність деяких новітніх
4. Постійно зростаюча клієнтська база	

5. Висока кваліфікація персоналу 6. Гайди, які залучають нових клієнтів	технологій в просуванні турпродукту
Можливості	Загрози
1. Розроблення нових видів турів 2. Доступність інвестицій та кредитів 3. Розширення асортименту надаваних послуг 4. Обслуговування додаткових груп споживачів 5. Привабливість оздоровчого туризму Ізраїлю 6. Вихід на новий сегмент ринку	1. Нестабільна політична ситуація. 2. Різка зміна курсу валют 3. Політичні конфлікти між державами 4. Нестабільна економічна ситуація, в цілому 5. Низький рівень доходів населення

Основними особливостями фірми є: розвиток технології Інтернет-продажів. Що стосується загроз, то були визначені основні з них: політичні конфлікти між державами; різкі зміни валютних курсів і нестабільна економічна ситуація в цілому. .Одже, одна загроза є наслідком попередньої загрози, що безпосередньо впливає як на діяльність підприємства, так і на рівень доходів населення. Основними сильними сторонами компанії є: індивідуальний підхід до кожного клієнта, відмінний персонал і гайди. Головною слабкістю агенства є високий рівень конкуренції на ринку [9].

В цілому, що характерно для ТА «CaspіTours», незважаючи на свою тривалу роботу на ринку туристичних послуг, підприємство надбало певний ступінь надійності у відносинах зі своїми клієнтами і займає лідируючі позиції серед своїх конкурентів.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ ІЗРАЇЛЯ НА БАЗІ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА «CASPI TOURS»

3.1 Особливості організації оздоровчих турів ТА «CaspiTours»

Оздоровчий туризм відіграє важливу роль у сучасному світі та туристичній діяльності зокрема з кількох аспектів (табл.3.1):

Таблиця 3.1 – Роль оздоровчого туризму

№	Фактор	Пояснення
1	Диверсифікація туристичних пропозицій	Оздоровчий туризм розширює асортимент туристичних послуг, що дозволяє туристам вибирати з різноманітності відпочинкових варіантів, які враховують їхні індивідуальні потреби та побажання
2	Покращення здоров'я та благополуччя	Оздоровчий туризм надає можливість отримання медичних процедур, реабілітації та оздоровчих програм під час відпочинку. Це сприяє покращенню фізичного та психічного здоров'я туристів, забезпечуючи їм відчуття відновлення та оновлення
3	Привабливість для різних категорій туристів	Оздоровчий туризм може бути привабливим для широкого спектру туристів, включаючи людей похилого віку, тих, хто шукає активний відпочинок, а також тих, хто цінує здоровий спосіб життя
4	Стимулювання місцевої економіки	Розвиток оздоровчого туризму сприяє створенню нових робочих місць, розвитку медичного та туристичного бізнесу, а також збільшенню інвестицій у туристичні регіони
5	Посилення рекреаційної привабливості регіонів	Наявність лікувальних курортів, санаторіїв та спа-центрів підвищує привабливість туристичних регіонів, роблячи їх більш привабливими для відвідувачів, які шукають комбінований відпочинок із позитивним впливом на здоров'я

Отже, оздоровчий туризм відіграє ключову роль у туристичній діяльності, сприяючи розвитку галузі, покращенню здоров'я та благополуччя туристів, а також стимулюючи соціально-економічний розвиток місцевих спільнот.

Оздоровчий туризм в Ізраїлі, в основному, зосереджений на використанні природних ресурсів та медичних установ для поліпшення здоров'я і відновлення

сил. В таблиці 3.2 представлені основні аспекти оздоровчого туризму в Ізраїлі.

Таблиця 3.2 - Аспекти оздоровчого туризму Ізраїля

Аспект	Опис
Лікувальні курорти	Курорти на березі Мертвого моря, де використовується унікальна мінеральна грязь та вода.
Термальні джерела	Дільниці з термальними джерелами, такі як Хаммат Гедер, для терапевтичних процедур.
Спа-курорти	Розташовані на березі Мертвого моря та в інших регіонах, пропонують різні процедури.
Лікування болючих спин	Спеціалізовані центри для лікування хвороб та болей у спині.
Здоров'я та фітнес	Програми з фітнесу та відновлення, зокрема йога, пілатес, медитація.
Імунологічна терапія	Використання клітин імунної системи для лікування різних захворювань.
Дієтичні програми	Розвинуті програми з оздоровлення на основі збалансованої дієти.
Санаторії та клініки	Лікувальні установи, які пропонують різні процедури для здоров'я та відпочинку.

Оздоровчий туризм в Ізраїлі визначається широким спектром природних ресурсів та послуг, спрямованих на поліпшення фізичного і психічного здоров'я туристів [2].

Лікувальні та оздоровчі тури - це прекрасна можливість поєднати приємне з корисним: відпочити, поправити здоров'я, побачити нові місця, розширити свій кругозір. Тому ТА «CaspіTours» пропонує SPA-тури на відпочинок з лікуванням, як в місця з унікальним мікрокліматом, де саме море і природа зцілюють. Лікувальні та оздоровчі SPA-тури в екологічно чисті місця планети стають все більш популярними.

У сучасному світі, наповненому життям, стресами і напруженим ритмом повсякденності, спа-тури сьогодні набирають все більшої популярності, стаючи рятівним способом втекти в обитель спокою і гармонії.

ТА «CaspіTours» пропонує бажаючим SPA-тури в наступні країни: Угорщина - Будапешт, Хайдусобосло, Хевіз, Шарвар; Литва – Бірштонас, Друскінінкай; Кіпр – Протарас; Словаччина – Пієштяни; Болгарія – Велинград та круїзи: Норвегія, Італія, Іспанія, Франція, Німеччина, Португалія, Великобританія, Греція, Ісландія, Мальта, Балеарські острови, Данія, Шотландія, Мадейра, Тенеріфе, Канарські острови, Сардинія, Хорватія, Угорщина, Сицилія, Австрія, Ірландія, Чорногорія, Марокко.

ТА «CaspіTours» організовує оздоровчі SPA-тури лише поза межами

Ізраїлю. Відносини між туристичними фірмами та санаторно-курортними закладами регулюються угодами, укладеними між ними, та нормами чинного законодавства.

Тому, проаналізуємо кількість оздоровчих SPA-турів проданих ТА «CaspiTours» за 2021-2023 рр., рис.3.1.

Рисунок 3.1 - Кількість оздоровчих SPA-турів проданих ТА «CaspiTours» за 2021-2023 рр

Таким чином, ТА «CaspiTours» нарощувала кількість проданих оздоровчих SPA-турів, так для прикладу у 2020 році продано 307 турів, а у 2023 році – 523. Однак тури продані поза межі країни.

Оздоровчий туризм в Ізраїлі має значний потенціал для розвитку, завдяки унікальним природним ресурсам, багатому досвіду в санаторно-курортному лікуванні та високому рівню розвитку медичної інфраструктури. Туристичне підприємство «CaspiTours» може відіграти важливу роль у розвитку оздоровчого туризму в Ізраїлі, пропонуючи своїм клієнтам широкий спектр послуг, пов'язаних з оздоровленням та відпочинком.

Основні напрямки розвитку оздоровчого туризму в Ізраїлі:

1. Розвиток санаторно-курортного лікування: Санаторно-курортне лікування в Ізраїлі ґрунтується на використанні унікальних природних ресурсів, таких як Мертве море, грязі, мінеральні води, клімат. «CaspiTours» може

співпрацювати з санаторіями та пансіонатами, пропонуючи своїм клієнтам комплексні оздоровчі програми.

2. Просування медичного туризму: Медичний туризм в Ізраїлі стає все більш популярним завдяки високому рівню розвитку медичної інфраструктури та кваліфікації лікарів. «CaspiTours» може організовувати для своїх клієнтів медичні консультації, лікування, реабілітацію.

3. Розвиток SPA-туризму: SPA-туризм - це один з найпопулярніших видів оздоровчого туризму. «CaspiTours» може пропонувати своїм клієнтам різноманітні SPA-процедури, такі як масажі, обгортання, маски, ванни.

4. Екотуризм: Екотуризм - це вид туризму, який поєднує в собі відпочинок на природі з оздоровленням. «CaspiTours» може організовувати для своїх клієнтів екотури в Ізраїль, включаючи походи, екскурсії, відпочинок на березі моря.

5. Йога-тури: Йога-тури стають все більш популярними завдяки своїй користі для здоров'я та емоційного стану. «CaspiTours» може пропонувати своїм клієнтам йога-тури в Ізраїль, включаючи заняття йогою, медитацію, вегетаріанське харчування [20].

Таким чином, аналіз організації оздоровчого туризму підприємства «CaspiTours» показує, що в цілому пропонується досить широкий спектр турів, але за кордон. ТА «CaspiTours» також пропонує можливість організації індивідуальних турів відповідно до побажань своїх клієнтів.

3.2 Розробка напрямів подальшого розвитку оздоровчого туризму на базі ТА «CaspiTours»

Туристичне агентство «CaspiTours» має значний потенціал для розвитку оздоровчого туризму, завдяки своєму досвіду роботи на ринку, широким

зв'язкам з партнерами та кваліфікованому персоналу.

Для розробки напрямів подальшого розвитку оздоровчого туризму на базі ТА «CaspiTours» необхідно провести аналіз поточної ситуації, який включатиме:

- Аналіз ринку оздоровчого туризму: Вивчення обсягів ринку, його динаміки, основних конкурентів, тенденцій розвитку.
- Аналіз сильних та слабких сторін ТА «CaspiTours»: Оцінка конкурентних переваг та недоліків агентства в галузі оздоровчого туризму.
- Аналіз можливостей та загроз: Визначення факторів, які можуть сприяти або заважати розвитку оздоровчого туризму в ТА «CaspiTours».

На основі аналізу поточної ситуації можна визначити основні напрямки подальшого розвитку оздоровчого туризму на базі ТА «CaspiTours»:

1. Розширення спектру послуг: ТА «CaspiTours» може розширити спектр послуг, пропонуючи своїм клієнтам нові оздоровчі програми, SPA-процедури, екскурсії в своїй країні Ізраїль.

2. Співпраця з новими партнерами: ТА «CaspiTours» може співпрацювати з санаторіями, пансіонатами, медичними центрами, туристичними агентствами та іншими партнерами в галузі оздоровчого туризму.

3. Вихід на нові ринки: ТА «CaspiTours» може вийти на нові ринки, пропонуючи свої послуги клієнтам з інших країн.

4. Використання сучасних технологій: ТА «CaspiTours» може використовувати сучасні технології для онлайн-бронювання послуг, віртуальних консультацій, онлайн-маркетингу.

5. Підготовка кадрів: ТА «CaspiTours» може готувати кваліфіковані кадри, які володіють знаннями в галузі оздоровчого туризму та вміють організовувати оздоровчі програми.

6. Просування на міжнародному ринку: ТА «CaspiTours» може активніше просувати свої послуги на міжнародному ринку, використовуючи різні канали маркетингу [22].

Реалізація цих напрямків розвитку дозволить ТА «CaspiTours» стати

одним з провідних туристичних агентств в галузі оздоровчого туризму.

Також потрібно звернути увагу на додаткові рекомендації:

- Створити бренд оздоровчого туризму: ТА «CaspiTours» може створити свій бренд оздоровчого туризму, який буде відрізняти його від конкурентів.

- Розробити систему лояльності: ТА «CaspiTours» може розробити систему лояльності для своїх клієнтів, щоб стимулювати їх до повторних звернень.

- Взяти участь у виставках та ярмарках: ТА «CaspiTours» може взяти участь у виставках та ярмарках, присвячених оздоровчому туризму, щоб просунути свої послуги.

- Створити веб-сайт та соціальні мережі: ТА «CaspiTours» може створити веб-сайт та соціальні мережі, де буде представлена інформація про оздоровчі програми та послуги агентства.

Впровадження цих рекомендацій може допомогти ТА «CaspiTours» ще більше посилити свої позиції на ринку оздоровчого туризму (табл.3.3).

Таблиця 3.3 – Рекомендовані пропозиції щодо подальшого розвитку оздоровчого туризму (на прикладі ТА «CaspiTours»)

№ з/п	Проектна пропозиція	Назва заходу	Зміст заходу	Очікуваний результат
1	Бренд оздоровчого туризму	Бренд оздоровчого туризму	Створити свій бренд оздоровчого туризму	Залучення клієнтів та збільшення доходу
2	Розширення спектру послуг	Розширення замовлень SPA-туру та Йога-тури:	SPA-тури та Йога-тури в своїй країні Ізраїль.	Покращення діяльності фірми
3	Підготовка кадрів	Підготовка кадрів	ТА «CaspiTours» може готувати кваліфіковані кадри, які володіють знаннями в галузі оздоровчого туризму та вміють організовувати оздоровчі програми.	Покращення фін.показників

ВИСНОВКИ

Сьогодні оздоровчий туризм займає провідне місце в туристичній індустрії. Це пов'язано з тим, що значне зростання доходів жителів економічно розвинених країн, розвиток транспортних мереж, забруднення навколишнього середовища, викликане промисловим розвитком, і активна пропаганда здорового способу життя призвели до того, що багато людей прагнуть оздоровитися і відпочити в інших благополучних регіонах. Медичний та оздоровчий туризм базується на використанні природних ресурсів, таких як мінеральні води, лікувальні грязі та кліматичні умови, які в поєднанні позитивно впливають на лікування різних захворювань.

Оздоровчий туризм дозволяє поєднати релаксацію з корисними процедурами для організму через використання природних чи штучних лікувальних факторів, таких як мінеральні води та кліматичні умови. Важливість організації таких турів полягає у врахуванні індивідуальних потреб кожного відпочиваючого, врахуванні медичних рекомендацій та спеціалізованих процедур, спрямованих на покращення здоров'я, що поєднуються з дозвіллям. Лікувально-оздоровчий туризм відіграє ключову роль у туристичній галузі, сприяючи загальному покращенню здоров'я та благополуччя туристів, а також стимулюючи соціально-економічний розвиток місцевих спільнот.

Після з'ясування поняття та структури оздоровчого туризму було зазначено, що оздоровчий туризм є великим і популярним сегментом, де поширюються нові типи курортів та послуг, такі як SPA-курорти (SPA-готелі), велнес-програми (оздоровчі, антистресові та косметичні) та морські курорти, включаючи центри таласотерапії.

Ізраїль - відносно молода країна на карті світового туризму. Ізраїль має унікальний природний потенціал для покращення здоров'я. На берегах острова Кінерет є гарячі джерела, а в Мертвому морі - лікувальні грязі. У Тіверіаді

працює всесвітньо відомий курорт Хамат Тіверіас, який пропонує процедури таласотерапії. Згідно з сучасними медичними дослідженнями, вода Мертвого моря, сіль і морські гязі допомагають лікувати алергію, псоріаз, неврологічні та спинальні розлади. Ейн-Бокек - міжнародний центр лікування шкірних захворювань.

Туристична агенція CaspiTours в Ізраїлі - дочірня компанія найбільшого туроператора Caspi Aviation. CaspiTours готові запропонувати унікальні подорожі в 45+ напрямків. Агенція піклується про свою репутацію, ділові стосунки з партнерами та все інше, що надає мандрівникам. Пропонують тури здебільшого Європою, а також Азією і Африкою, сімейні тури з дітьми і спеціалізуються на SPA -турах і круїзних плаваннях.

На фірмі пропонується подорожі за заздалегідь розробленою програмою - організовані тури, СПА тури, круїзи, так і ексклюзивні тури на замовлення, надаються послуги з екскурсійного обслуговування. Також новинкою є ведення блогу і гайди для ознайомлення з кожною країною, містом, особливостями перебування.

Проаналізувавши динаміку основних показників обсягу послуг, вияснили, що діяльність ТА «CaspiTours» у 2023 році, не дивлячись на політичну ситуацію, покращила показники кількості обслуговуваних туристів і кількості туро-днів порівняно з 2022 роком. Це відбувається за рахунок покращення якості, а як наслідок - кількості, щодо наданих турпослуг. Загальна кількість туристів зросла на 20,5 % відносно 2022 року, а загальна кількість туро-днів - на 9 %.

Однією з класифікаційних функцій туризму є мета подорожі туриста в ту чи іншу країну. Розподіл туристів за метою подорожі в ТА «CaspiTours» у 2023 році зросла реалізація турпутівок за такими цілями подорожей як оздоровлення (SPA, лікування, wellness-круїзи), а на ділові навпаки - знизилась. Однак основною метою подорожей туристів протягом двох років залишається така мета подорожі як дозвілля, відпочинок.

Лікувальні та оздоровчі тури - це прекрасна можливість поєднати приємне

з корисним: відпочити, поправити здоров'я, побачити нові місця, розширити свій кругозір. Тому ТА «CaspіTours» пропонує SPA-тури на відпочинок з лікуванням, як в місця з унікальним мікрокліматом, де саме море і природа зцілюють. Однак, ТА «CaspіTours» організовує оздоровчі SPA-тури лише поза межами Ізраїлю.

Для розробки напрямів подальшого розвитку оздоровчого туризму на базі ТА «CaspіTours» необхідно провести аналіз поточної ситуації, який включатиме: - аналіз ринку оздоровчого туризму; - аналіз сильних та слабких сторін ТА «CaspіTours»; - оцінка конкурентних переваг та недоліків агентства в галузі оздоровчого туризму; - аналіз можливостей та загроз:

На основі аналізу поточної ситуації можна визначити основні напрямки подальшого розвитку оздоровчого туризму на базі ТА «CaspіTours»: 1. Розширення спектру послуг. 2. Співпраця з новими партнерами. 3. Вихід на нові ринки. 4. Використання сучасних технологій. 5. Підготовка кадрів. 6. Просування на міжнародному ринку.

Реалізація цих напрямків розвитку дозволить ТА «CaspіTours» стати одним з провідних туристичних агентств в галузі оздоровчого туризму.

ТА «CaspіTours» може значно збільшити кількість потенційних покупців і підвищити обізнаність про свою діяльність, тури і послуги, використовуючи запропоновані пропозиції для зміцнення довгострокових контактів з існуючими та потенційними клієнтами. Це допоможе компанії досягти поставлених цілей і збільшити продажі. В цілому, запропоновані заходи покращать фінансові показники агентства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андренко І. Б., Кравець О. М., Писаревський І. М. Менеджмент туризму : навч. посіб. / І. Б. Андренко, О. М. Кравець, І. М. Писаревський. - Харків : ХНУМГ, 2014. -402 с.
2. Всесвітня туристична організація ООН (ЮНВТО). Офіційний сайт. URL: <https://www.unwto.org/> (дата звернення: 20.05.2024).
3. Дубінський С. В. Визначення факторів, які забезпечують розвиток медичного та лікувально-оздоровчого туризму в Україні / С. В. Дубінський, В. М. Орлова // Академічний огляд. - 2017. - № 2. - С. 12-20. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2017_2_3
4. Кудла Н.Є. Менеджмент туристичного підприємства: підруч. К.: Знання, 2012. 343 с.
5. Кравець, О. М. Курортологія : підручник / О. М. Кравець, А. А. Рябєв. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 167 с.
6. Кифяк О.В. Ресурсний потенціал розвитку туристичних дестинацій / О.В. Кифяк // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2019. -№ 4. -С. 60–70.
7. Мальська М.П. Туристичний бізнес: теорія та практика: навч.посіб. / М.П. Мальська, В. Худо. – К.: ЦНЛ, 2007. – 423 с
8. Михайліченко Г. І. Розвиток туристичного продукту лікувально-оздоровчого та медичного туризму України. Ефективна економіка. 2020. № 2. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/2_2020/4.pdf (дата звернення: 05.06.2024).
9. Михайліченко Г. І. Туроперейтинг [Текст] : підручник / Г. І. Михайліченко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т , 2018. - 303 с.
10. Скібіцький О. М., Матвєєв В. В., Скібіцька Л. І. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності [Текст] : навч. посібник. Київ :

Кондор, 2011. 912 с.

11. Оздоровчий туризм : навч. посібник для студентів денної форми навчання / Є.Є. Павленко, Г.С. Ільницька, В.О. Павленко. – Х. : НФаУ. 2021. – 114 с.

12. Офіційна сторінка Міжнародної spa асоціації (International Spa Association, ISPA). URL: <https://experienceispa.com/> (дата звернення: 14.05.2024).

13. Про туризм : Закон України від 15 вересня 1995 № 324/95 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

14. Парфіненко А. Ю. Проблеми та перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні (у порівнянні з країнами Центральної Європи) / А. Ю. Парфіненко, І. І. Волкова, В. І. Щербина // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. - 2018. - Вип. 7. - С. 130-135

15. Руденко В.П., Вацеба В.Я., Підгірна В.Н. Менеджмент туристичної індустрії : підручник : у 3-х ч. / В.П. Руденко, В.Я. Вацеба, В.Н. Підгірна. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 504 с.

16. Стадник В. В., Гризовська Л. О. Менеджмент і маркетинг туризму : навч. посіб. / В. В. Стадник, Л. О. Гризовська.-Хмельницький : ХНУ, 2020.-355 с.

17. Стафійчук В., Малиновська О. Туристичне країнознавство : навч. посіб. у 4-х томах; Т. 1. Європа. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 282 с.

18. Сухан, В. С. Кліматологія і кліматотерапія : метод. рек. / В. С. Сухан. – Ужгород :Ужгород. нац. ун-т, 2012. – 60 с.

19. Сайт ТА «Caspі Tours» URL: <https://www.caspitours.ru/about>

20. Travel & Tourism Economic Impact, 2020. Ukraine. URL: <https://wtcc.org/Research/Economic-Impact>

21. Travel Weekly's 2019 Power List. URL: <https://www.travelweekly.com/Power-List-2019> (дата звернення: 10.06.2024).

22. Eight Dimensions of Wellness. 2019. Center for Psychiatric Rehabilitation. URL: <https://cpr.bu.edu/living-well/eightdimensions-of-wellness>.
23. Medical Tourism / Joanna Gaines, C. Virginia, Jay S. Keystone [et al.] // Travel Medicine (Fourth Edition), Elsevier. – 2019. – P. 371–375. URL: <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-54696-6.00039-2> (дата звернення: 13.05.2024).
24. UNWTO World Tourism Barometer and Statistical Annex, July 2022 URL: <https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/wtobarometereng>. 2022.20.1.4 (дата звернення: 30.05.2024).
25. Israeli travel tech ecosystem map. ITTS. URL: <https://www.itts.online/startups-map> (дата звернення: 10.06.2024).
26. Israel Travel & Tourism Statistics for 2022. URL: <https://www.touristisrael.com/israel-travel-tourismstatistics/53929/> (дата звернення: 30.05.2024).
27. Israel National Trail. Енциклопедія. URL: https://wikisu.ru/wiki/Israel_National_Trail (дата звернення: 29.05.2024).